

Aan
Van

Minister BZK
CZW/CZ

nota

Nota bij beantwoording kamervragen over toenemende
discriminatie tegen moslims

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2024-0000887791

Datum
12 november 2024

Opgesteld door

Samengewerkt met

Bijlage(n)
2

Aanleiding

Op 6 november 2024 heeft het lid Tseggai (Groenlinks-PvdA) vragen gesteld aan u, de minister van JenV en de staatssecretaris van Participatie en Integratie over de toenemende discriminatie tegen moslims. De vragen zijn gesteld naar aanleiding van het FRA rapport Being Muslim in the EU (bijlage 2). Middels deze nota wordt u ook over dit rapport geïnformeerd. Bijgaande antwoorden op de vragen (bijlage 1) zijn door CZW in samenwerking met SZW, JenV en OCW opgesteld. OCW is betrokken omdat de tweede vraag ziet op discriminatie en kansenongelijkheid op scholen. De antwoorden zijn ook voorgelegd aan de beide bewindspersonen van OCW en zij hebben aangegeven dat de antwoorden mede namens hen verzonden kunnen worden. De Staatssecretaris Participatie en Integratie is akkoord. De minister van J&V is akkoord met de beantwoording, maar heeft aangegeven dat 'mede namens' niet nodig is.

Geadviseerd besluit

- Instemmen met de antwoorden op de Kamervragen en verzending naar de Tweede Kamer, mede namens de staatssecretaris Participatie en Integratie en de minister van JenV;
- Kennisnemen van het FRA rapport over moslimdiscriminatie in Europa en Nederland.

Kern

Kamervragen

- De aanpak van moslimdiscriminatie is belegd bij SZW. De kamervragen gaan echter voornamelijk over de brede aanpak discriminatie en racisme in Nederland. Daarom heeft het ministerie van BZK het voortouw genomen in de beantwoording.
- In de vragen komen de volgende punten naar voren:
 - Er wordt geïnformeerd naar het FRA rapport. In de beantwoording wordt benoemd dat het hoge percentage moslimdiscriminatie een onwenselijke ontwikkeling is waar u zich zorgen over maakt.
 - Er wordt gevraagd naar discriminatie op scholen en het verband met leerprestaties.
 - De NCDR heeft in een artikel in het NRC, dat werd geschreven n.a.v. het FRA rapport, benoemd dat het antidiscriminatiebeleid nog niet goed vorm en inhoud heeft gekregen. Er wordt daarom

- gevraagd wat die aanpak is en welk ministerie op welk terrein verantwoordelijk is. In het antwoord wordt de dossierverdeling uiteengezet en verwezen naar de rol die de NCDR hierin heeft.
- Ten slotte, wordt er gevraagd naar voorstellen van de NCDR die betrekking hebben op het tegengaan van arbeidsmarktdiscriminatie.
 - SZW laat een breed onderzoek naar moslimdiscriminatie uitvoeren om te bezien welke maatregelen nog meer mogelijk zijn. Het onderzoek wordt het eerste kwartaal van 2025 verwacht. Daarnaast werkt SZW aan een Actie agenda Integratie. Het voorkomen van moslimdiscriminatie wordt hier onderdeel van.

Onze referentie
2024-0000887791

Datum
12 november 2024

Toelichting

FRA rapport Being Muslim in the EU

- 24 oktober publiceerde het EU-Grondrechtenagentschap (FRA) een rapport over het zijn van moslim in de EU.
- Het rapport is gebaseerd op de ervaringen van 9604 moslimrespondenten in 13 EU-lidstaten, waaronder Nederland, en toont een toename van moslimdiscriminatie sinds de laatste enquête van 2016. De enquêtes werden in 2021 en 2022 afgenomen.
- In het onderzoek van het EU-grondrechtenagentschap gaf 55 procent van de moslims in Nederland aan de afgelopen vijf jaar met discriminatie te maken te hebben gehad. Dit is hoger dan het Europese gemiddelde van 47 procent. In 2016 was dat Europese cijfer nog 39 procent.
- Een derde van de respondenten werd uitgescholden of lastiggevallen in de vijf jaar voorafgaand aan de enquête. 5 procent kreeg klappen of ander fysiek geweld te verduren.
- Vooral jonge moslims die in de EU zijn geboren en vrouwen die religieuze kleding dragen worden getroffen door discriminatie.
- Ook blijkt dat 16 procent van de Europese moslimouders of verzorgers zegt dat hun kinderen op school te maken krijgen met pesterijen of intimidatie vanwege hun etnische of migratieachtergrond. 8 procent van de Europese moslims zegt dat hun kinderen op school worden gepest of uitgesloten. In Nederland is dat 15 procent. Uit het rapport blijkt ook dat jonge moslims drie keer vaker vroegtijdig school (30 procent) verlaten dan andere scholieren.
- Uit het onderzoek van FRA blijkt dat moslims doorgaans niet aan de bel trekken als ze worden gediscrimineerd. Voor de EU geldt dat slechts 6 procent melding doet bij werkgever, schoolleiding, meldpunten of autoriteiten. Vier van de tien respondenten denken 'dat er toch niks mee gedaan zal worden', ruim een vijfde zegt geen melding te maken van discriminatie 'omdat het de hele tijd gebeurt'. In Nederland ligt het meldcijfer hoger dan gemiddeld (11%) en is er meer bekendheid met meldpunten.
- Het beeld dat uit het FRA-onderzoek naar voren komt, bevestigt het beeld dat uit onze onderzoeken naar voren komt: dat moslimdiscriminatie een hardnekkig probleem is in Nederland. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het SCP-onderzoek naar ervaren discriminatie uit 2020 en de jaarlijkse discriminatiecijfers.

- De enquêtes van het FRA zijn afgenomen voor 7 oktober 2023. Na de gebeurtenissen van 7 oktober is volgens het FRA moslimhaat verder toegenomen. De meldingen van moslimdiscriminatie uit 2023 bij onder meer antidiscriminatievoorzieningen en de politie laten ook een stijging zien.

Onze referentie
2024-0000887791

Datum
12 november 2024

Politieke context

- De Tweede Kamer heeft door middel van een commissiebrief een kabinetsreactie gevraagd op het rapport van FRA. We zullen hier een aparte reactie op voorbereiden (met verwijzing naar de onderhavige beantwoording van Kamervragen) en tijdig voor het commissiedebat Discriminatie, racisme en mensenrechten van 29 januari a.s. voor akkoord aan u voorleggen.
- Op 25 november is er een wetgevingsoverleg over integratie en maatschappelijke samenhang gepland (beleidsartikel 13 van de SZW begroting). Het onderwerp moslimdiscriminatie zal hier waarschijnlijk ook worden besproken.
- Kamerlid Tseggai, vraagsteller van de Kamervragen, is aangemeld als deelnemer bij het wetgevingsoverleg.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Beantwoording op de Kamervragen van het Tseggai (Groenlinks-PvdA)	
2	FRA rapport: Being Muslim in the EU	